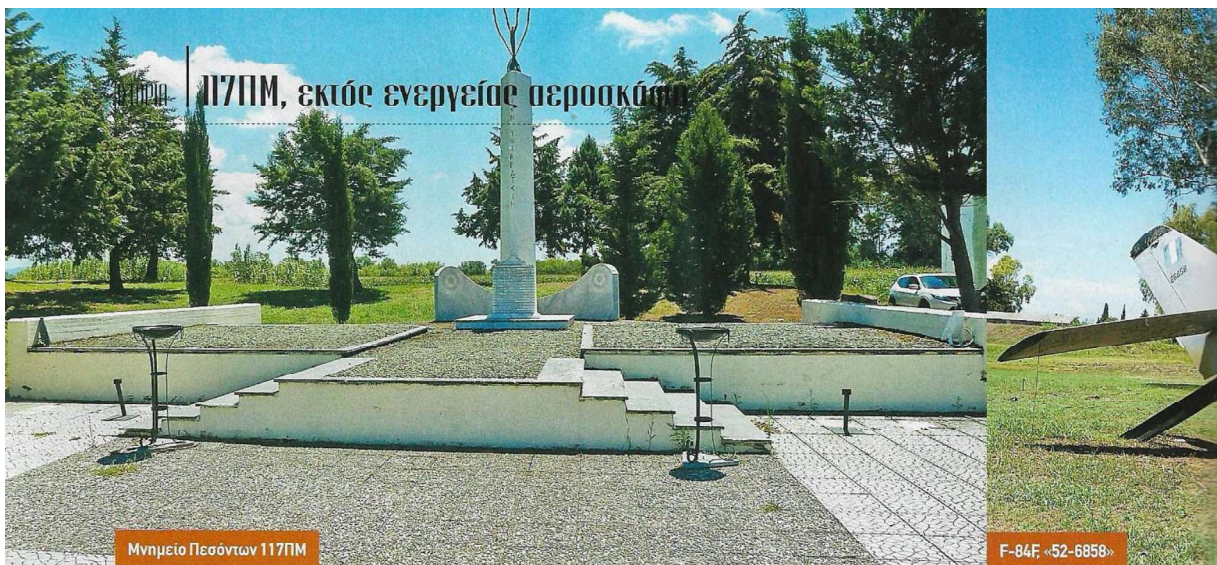

Μνημείο Πεσόντων 117ΠΜ

F-84F «52-6858»

ΑΒ Ανδραβίδας, εκτός ενεργείας αεροσκάφη **ΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΤΗ ΛΗΘΗ ΣΤΗΝ 117ΠΜ**

Στο πέμπτο μέρος της σειράς άρθρων μας «Πολεμώντας τη λήθη», μετά την επίσκεψή μας στην 110ΠΜ (Π&Δ 366), την 111ΠΜ (Π&Δ 370), την 113ΠΜ (Π&Δ 374) και την 112ΠΜ (Π&Δ 384), βρεθήκαμε στην ΑΒ Ανδραβίδας και την 117 Πτέρυγα Μάχης για να εξερευνήσουμε τους πολλούς αεροπορικούς θησαυρούς που κρύβονται εκεί!

Κείμενο Θέμης Βρανάς. Φωτογραφίες Δημήτρης Σιόλης, Σωτήρης Καρτέρης και Θέμης Βρανάς

Η 117ΠΜ είναι γνωστή σε κάθε φίλο της Πολεμικής Αεροπορίας ως η Βάση των McDonnell Douglas F-4E Phantom II AUP που επιχειρούν με την 338 Μοίρα. Πέραν αυτών, στην αγκαλιά της φιλοξενείται κι ένας αριθμός παλαιότερων αεριωθούμενων βετεράνων που, συνεπικουρούμενων πάντα από τα θρυλικά Phantom, κράτησαν για δεκαετίες απόρρητους τους Ουρανούς της Πατρίδας μας. Κατά την τελευταία πεντηκονταετία έχουν υπηρετήσει σε μόνιμη βάση στην 117ΠΜ μόλις τρεις τύποι αεροσκαφών: τα F-84F, τα F-4E και τα T-33A. Τα ίχνη των T-33A του 368ΣΕΕ (12/1976-3/1989) έχουν πια εξαφανιστεί, ενώ τα F-84F της 339ΜΔ/Β εκπροσωπούνται από ένα αεροσκάφος του τύπου. Έτσι, δεν δημιουργεί ιδιαίτερη εντύπωση το γεγονός ότι μέχρι πριν είκοσι χρόνια υπήρχαν μόλις δύο ιστορικά αεροσκάφη σε έκθεση σε όλη την Πτέρυγα: το F-86E Sabre «19243» στην κεντρική πύλη της και το F-84F Thunderstreak «53-7145» μπροστά στο Διοικητήριο. Η παρουσία τους στην 117ΠΜ είναι φωτογραφικά τεκμηριωμένη τουλάχιστον από το 1978.

Η κατάσταση αυτή ανατράπηκε το 1998 με την προσθήκη του F-5A Freedom Fighter «68-9053» από την 113ΠΜ και του F-104G Starfighter «62-12304» από την 116ΠΜ. Αρχικά τα δύο νέα αεροσκάφη εκτέθηκαν και αυτά στην κεντρική πύλη της Αεροπορικής Βάσης, ώσπου -τουλάχιστον από το 2005- συγκεντρώθηκαν και τα

F-86E «19243»

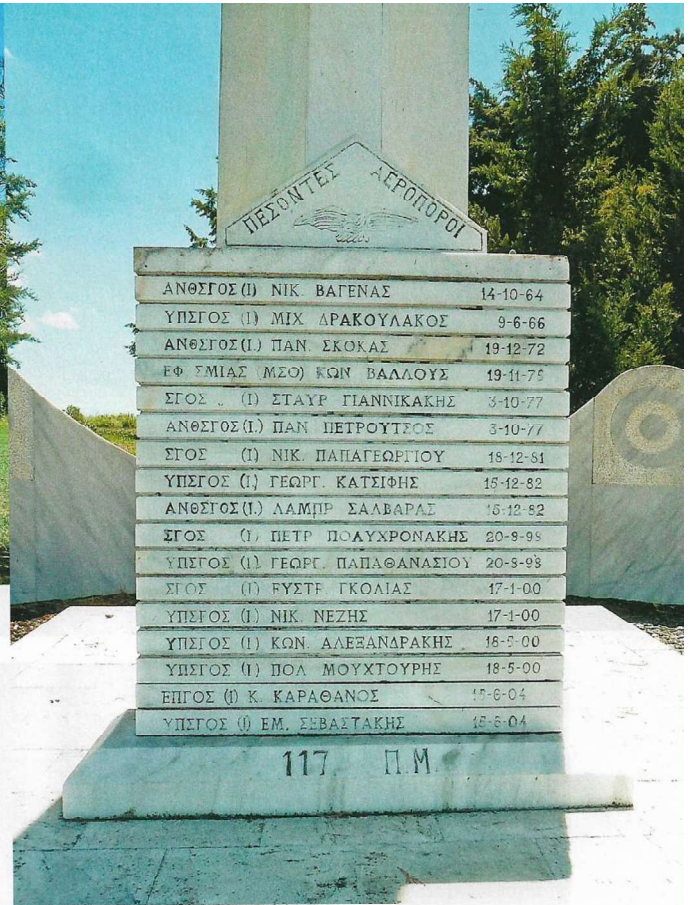

τέσσερα μπροστά στο Διοικητήριο της Πτέρυγας δημιουργώντας την ιστορική συλλογή της. Εκτίθενται περιμετρικά του Μουσείου της 117ΠΜ, το οποίο φιλοξενεί πολλά ενδιαφέροντα εκθέματα. Το πρώτο που αντικρίζει ο επισκέπτης εισερχόμενος στο Μουσείο είναι ένα τεράστιο ξύλινο χειροποίητο F-4E Phantom II μήκους 1,5 μέτρου να δεσπόζει αιωρούμενο από την οροφή! Πρόκειται για δημιουργήμα του ήλιου της Αντώνη Κολλοτούρου από το γειτονικό χωριό Τραγανό. Πέραν αυτού, εξαρτήματα αεροσκαφών, εξοπλισμός Ιταμένων, φωτογραφικά άλμπουμ αλλιά και το βιβλίο πτήσεων της 339ΜΔ/Β της περιόδου 1/8/1970-29/12/1970 όταν επιχειρούσε με F-84F, μετατρέπουν τον χώρο σε χρονοκάψουλα που μας μεταφέρει πολλές δεκαετίες πίσω στην ιστορία της Πτέρυγας.

Η συλλογή έχει παραμείνει από το 2005 στο ίδιο επίπεδο δίχως να προστεθεί κάποιο νέο έκθεμα, παρά την ύπαρξη πολύ ενδιαφερόντων ιστορικά αεροσκαφών στη Μονάδα, που θα μπορούσαν να της δώσουν νέα πνοή και ακόμη μεγαλύτερη αίγλη.

Τα F-4E SRA επιχειρούσαν από την 117ΠΜ από το 1991 μέχρι το 1998 ενταγμένα στην 338 Μοίρα Δ/Β και η ένταξη ενός στη συλλογή κρίνεται ιστορικά απαραίτητη. Το F-4E SRA «68-0402», το οποίο από το 2010 χρησιμοποιήθηκε επί σειρά ετών (πολύ όμορφα συντηρημένο) ως στατικό έκθεμα κατά τη γιορτή της Πολεμικής

κής Αεροπορίας στην Ανδραβίδα, είναι το ιδανικό αεροσκάφος για άμεση ενσωμάτωση στη συλλογή. Δυστυχώς, μετά την τελευταία του έκθεση τον Νοέμβριο του 2016 έχει αποσυρθεί στον χώρο των αεροσκαφών σε απόθεση και βρίσκεται εκεί ξεχασμένο δίχως -κατά τα φαινόμενα- καμία πρόνοια προστασίας ή συντήρησης. Από την άλλη, η πολύ καλή -προς το παρόν- εξωτερική του κατάσταση, συνηγορεί στη μετακίνησή του στον χώρο της συλλογής αεροσκαφών το συντομότερο δυνατόν.

Ένα ακόμη αεροσκάφος που θα ανέβαζε κατακόρυφα την ποιότητα της συλλογής είναι το TA-7H Corsair II «161221», το οποίο προαγειώθηκε στην 117ΠΜ στις 28 Φεβρουαρίου 2007. Την ίδια χρονική περίοδο

F-104G, «62-12304»

F-5A, «68-9053»

(Μάρτιος-Απρίλιος 2007) το σύνολο των υπολοίπων επιχειρησιακών A/TA-7H της 116ΠΜ τέθηκε σε απόθεση στην 132 Σμηναρχία Μάχης, νυν Αεροπορικό Φυλάκιο Αγρινίου. Η διαφοροποίηση του προορισμού του «161221» και η κατάληξή του σε μια Αεροπορική Βάση (που ουδέποτε επιχειρούσε με Corsair) δείχνουν, κατά την άποψη του γράφοντος, ότι μάλλον προοριζόταν για μελλοντική ένταξη στη συλλογή αεροσκαφών της 117ΠΜ. Αξίζει να σημειωθεί ότι πουθενά στην Ελλάδα δεν εκτίθεται TA-7H, ούτε καν στο Μουσείο ΠΑ. Αφήσαμε τελευταίο το πιο πρόσφατο αφιχθέν αεροσκάφος στην Πτέρυγα, το RF-4E «77-1765», το οποίο έχει ιδιαίτερη ιστορική αξία. Πρόκειται για ένα από τα δύο τελευταία RF-4E που πέταξαν στους ελληνικούς ουρανούς και πραγματοποιήσε

F-4E SRA, «68-0402»

TA-7H, «161221»

RF-4E, «77-1765»

F-4E SRA, «67-0381»

F-4E SRA, «68-0442»

F-4E SRA «68-0515»

F-4E SRA «67-0350»

τη στεργή του προσγείωση στην Ανδραβίδα στις 10 Μαΐου 2017, για να αποψιλωθεί από κάθε χρήσιμο εξάρτημα που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στα επιχειρησιακά F-4E. Είναι ένα από τα οκτώ RF-4E που παρέλαβε η ΠΑ από τις ΗΠΑ την περίοδο 1978-1979, αυτά που μετά την πρόσθετη παραλαβή RF-4E από τη Γερμανία το 1993 καθιερώθηκαν στην ΠΑ ως «τα αμερικάνικα». Από αυτή την ιστορική παρτίδα δεν εκτίθεται πουθενά άλλο αεροσκάφος, ούτε στην 110ΠΜ αλλά ούτε και στο Μουσείο ΠΑ, κάτι που συνιστά μια σημαντικότητα και αδικαιολόγητη παράλειψη. Η 117ΠΜ έχει τη μοναδική ευκαιρία να το εντάξει στη συλλογή της αναπληρώνοντας όλα τα εξαρτήματα που δώρισε στον στόλο των F-4E με αντίστοιχα των οποίων έχει λήξει το όριο ζωής τους. Άλλωστε, η ύπαρξη στην Ανδραβίδα ενός Phantom με παραγωγή SEA (ή Βιετνάμ, όπως ήταν ευρύτερα γνωστή) αναμφισβήτητα θα ανακαλέσει σε όλους, ένστολους και μη, έντονες αναμνήσεις γεμάτες συγκίνηση και περηφάνια! Η παρουσία όμως των αναγνωριστικών Phantom δεν περιορίζεται μόνο στο «77-1765». Δύο RF-4E από την παρτίδα 27 αεροσκαφών που παραδόθη-

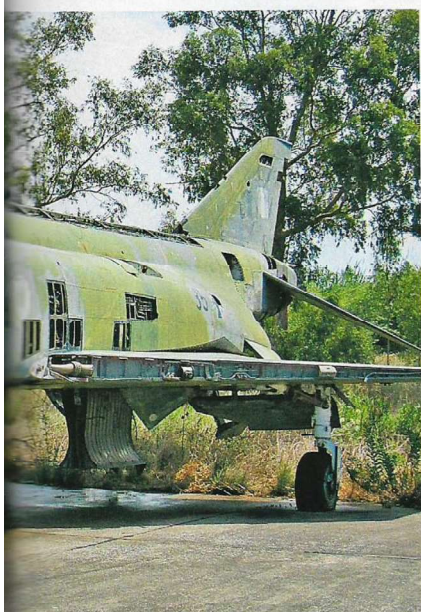
RF-4E «3524»

F-4E SRA «68-0445»

RF-4E, «3587»

καν στην ΠΑ από τη Luftwaffe βρίσκονται τουλάχιστον από τον Ιούλιο του 1995 στην 117ΠΜ για προπορισμό εξαρτημάτων. Οι αριθμούς αναγνώρισης δεν φέρουν τα τέσσερα τελευταία νούμερα του serial number της USAF («69-7471» και «69-7534») αλλά το s/n της Γερμανικής Αεροπορίας («3524» και «3587» αντίστοιχα). Για τον ίδιο σκοπό προσγειώθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2017 στην Ανδραβίδα και το RF-4E «69-7496», επίσης πρώην αεροσκάφος της Luftwaffe.

Το κάδρο των εκτός ενεργείας αεροσκαφών στην 117ΠΜ συμπληρώνουν οκτώ F-4E, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και το προαναφερθέν «68-0402». Λόγω της μακρόχρονης έκθεσης αρκετών εξ αυτών στα στοιχεία της φύσης η αναγραφή του serial number ξεθώριασε σε τέτοιο βαθμό ώστε η ταυτοποίησή τους έγινε δυνατή μόνο χάρη στην αντιπαροχή των φωτογραφιών τους με αντίστοιχες που τραβήχτηκαν το καλοκαίρι του 2010. Επτά από αυτά είναι F-4E SRA, τρία εκ των οποίων ανήκαν στην ομάδα των τεσσάρων τελευταίων επιχειρησιακών Phantom SRA. Αυτά τα τέσσερα αεροσκάφη ανήκαν στη δύναμη της 337ΜΠΚ στην 110ΠΜ και, παρά την επίσημη απόσυρση του τύπου τον Δεκέμβριο του 2005 με παράλληλη αναστολή λειτουργίας της 337ΜΠΚ, συνέχισαν να είναι επιχειρησιακά μέχρι το μέσο του 2006, συμμετέχοντας στο πρόγραμμα πτητικών δοκιμών και αξιολόγησης των Mirage 2000-5. Με το πέρας του προγράμματος το F-4E SRA «68-0402» προσγειώθηκε στην 117ΠΜ στις 26 Μαΐου 2006 και το «67-0345» στην 113ΠΜ στις 29 Μαΐου 2006. Δυστυχώς δεν γνωρίζουμε τα serial numbers και τις ημερομηνίες προσγείωσης των υπόλοιπων δύο F-4E SRA της ομάδας αξιολόγησης στην 117ΠΜ.

Μια σημαντική έλλειψη που καταγράφεται στη συλλογή ιστορικών αεροσκαφών είναι η απουσία ενός T-33A Shooting Star, μιας και ο τύπος επιχειρούσε από την Ανδραβίδα για πάνω από δώδεκα χρόνια. Δυστυχώς οι προοπτικές απόκτησης ενός T-33A σε σχε-

F-4E SRA, «68-0440»

F-4E AUP «72-1517»

Εξοπλισμός Ιταμένου και εκτινασόμενο κάθισμα Martin-Baker προερχόμενο από F-104G.

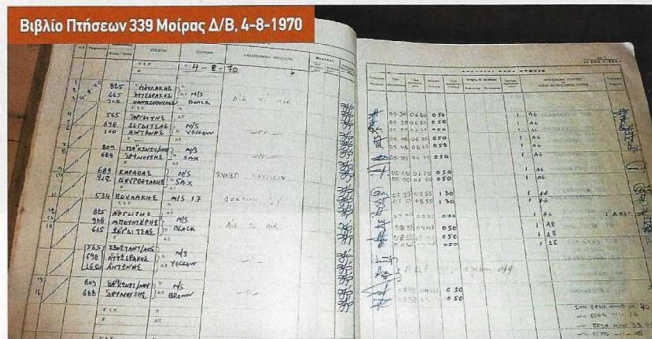
124 ► 05/2018

τικά καλή κατάσταση και αποκατάστασής του σε επίπεδο στατικής έκθεσης δεν είναι ιδιαίτερα ευσίωνες, με δεδομένη την άσχημη κατάσταση του συνόλου των αεροσκαφών του τύπου που δεν είναι ενταγμένα σε συλλογές. Ίσως οι μοναδικές επιλογές να είναι η παραλαβή από το ΚΕΑ Ελβεσίας του T-33A «58-0645», που χρησιμοποιείται ως εκπαιδευτικό βοήθημα TAZMA (Ταχεία Αποκατάσταση Ζημιών Μάχης, Battle Damage Repair), ή του T-33A «53-6131», που εκτίθεται στη συλλογή της 124ΠΒΕ στην Τρίπολη. Αξίζει να σημειωθεί ότι τουλάχιστον δύο T-33A πέρασαν από την 117ΠΜ για να καταστραφούν σε ασκήσεις πυράς: το «53-5736» (θεάθηκε τελευταία φορά τον Νοέμβριο του 1995) και το «58-0515» (εκποιήθηκε ως άχρηστο υλικό το καλοκαίρι του 2010). Ευχόμαστε η Διοίκηση της 117ΠΜ να έχει τη διάθεση και τα μέσα για την υλοποίηση έστω μέρους των παραπάνω προτάσεων, ώστε να αναβαθμίσει αισθητά το κύρος της συλλογής ιστορικών αεροσκαφών της και παράλληλα να προστατεύσει κάποια από τα πολύ σημαντικά αεροσκάφη, που ήδη διαθέτει, από βέβαιη καταστροφή στο μέλλον. **ΠΒ**

Μουσείο 117ΠΜ

Βιβλίο Πτήσεων 339 Μοίρας Δ/Β. 4-8-1970

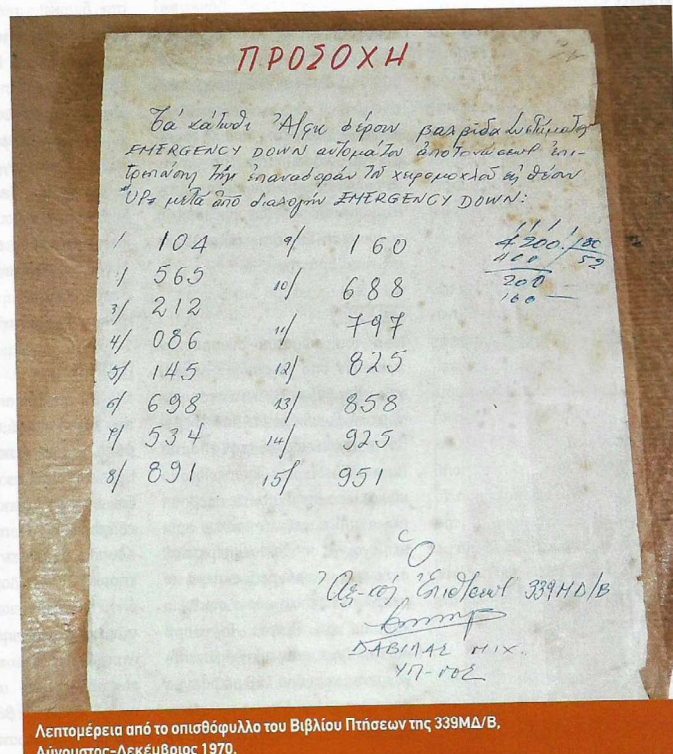

RF-4E «69-7496»

Ένα... διαφορετικό Phantom

Λεπτομέρεια από το οπισθόφυλλο του Βιβλίου Πτήσεων της 339ΜΔ/Β.
Αύγουστος-Δεκέμβριος 1970.

Πίνακας εκτός ενεργείας αεροσκαφών 117 Πτέρυγας Μάχης

MDD F-4E Phantom II	68-0515	Republic F-84F Thunderstreak	Lockheed F-104G Starfighter
67-0350	72-1517 (01517)	52-6858 (Τμήμα α/φ)	62-12304
67-0381	MDD RF-4E Phantom II	53-7145	Canadair CL-13 Sabre Mk2, F-86E
68-0402	69-7471 (3524)	LTV TA-7H Corsair II	19243
68-0440	69-7534 (3587)	161221	
68-0442	69-7496	Northrop F-5A Freedom Fighter	
68-0445	77-1765	68-9053	